

4. KONIEC WIELKIEGO REJSU

Dziewiątego czerwca po raz ostatni rzuciliśmy kotwicę — już na redzie Gdyni. Stęsknieni rodzice wynajęli spacerowy stateczek i krążyli wokół „Pogorii”, wypatrując swe pociechy wśród chłopców pracujących nad ostatnią kosmetyką jachtu. Ze względu na nie dokonaną jeszcze odprawę graniczną i celną, na jacht wejść nie mogli. Oprócz stateczku z rodzicami pojawiły się jeszcze dwa czy trzy jachty, i to wszystko. Nie było porównania z Durbanem czy Cape Town. Gdańskie środowisko żeglarskie wyraźnie nie chciało dostrzec rejsu „Pogorii”.

Nazajutrz, w niedzielę 10 czerwca 1984 roku punktualnie o godzinie jedenastej „Pogoria” weszła do Basenu Żeglarskiego. Gdy żaglowiec minął główki portu eksplodowała petarda, a Cezar rzucił z rei kukłę Kaczora, która wpadłszy do wody, utonęła. Miało to świadczyć o tym, że nie ma już ofermowatych Kaczorów, lecz są prawdziwi żeglarze. Ten symboliczny gest był pomysłem Drapelli, który po przybyciu do Aleksandrii załagodził w dowcipny sposób pretensje chłopców o brak partnerskiego ich traktowania.

— Jak skończymy rejs — powiedział Andrzej — przestaniecie być Kaczorami, a staniecie się dojrzałymi żeglarzami i wówczas możemy przejść z sobą nawet „na ty”, a kukłę Kaczora utopimy w morzu.

Chłopcy propozycję przyjęli i tak właśnie się stało.

Śmignęły rzutki, obłożono cumy i jacht stanął przy kei. Orkiestra zagrała hymn, kapitan złożył meldunek ministrowi do spraw młodzieży i chłopcy mogli wpaść w objęcia rodziców, a kadra uściskać swych najbliższych, przyjaciół i znajomych. Potem jeszcze formalności graniczne, wręczenie świadectw szkolnych, książeczek żeglarskich, opinii,

konferencja prasowa, tuzin innych spraw i rejs był zakończony.

Kilka godzin później w Klubie Marynarza odbyła się pierwsza i ostatnia wywiadówka dla rodziców, a po niej miłe spotkanie przy kawie, urozmaicone występami pogoriowego kabaretu z przygotowanym ad hoc programem na temat zakończenia rejsu. Rodzice ofiarowali kadrze sympatyczne upominki, wszyscy otrzymali pamiątkowe medale wybite z okazji rejsu. Traktowano nas jak bohaterów.

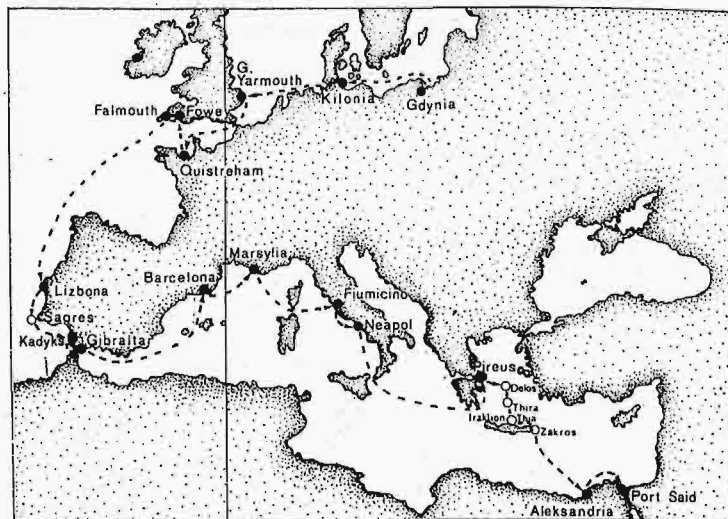
— Prawdziwymi bohaterami tego rejsu są matki, siedzące na tej sali — powiedział Andrzej Drapella — które odważyły się powierzyć nam swe dzieci.

Musiałem wyjść przed zakończeniem spotkania, by dać szansę wzięcia w nim udziału wachtującej Karmenie. Jacht bez Kaczorów wydawał się martwy. Następnego dnia przejmowała go inna załoga i miała odprowadzić do stoczni dla dokonania zaplanowanego remontu. Dopełniając ostatniego wpisu w dzienniku jachtowym, rzuciłem okiem na rubrykę bilansującą rejs. Trwał on 278 dni, z czego 103 dni spędzono w portach i na kotwiczowiskach. Było ich czterdzieści kilka. Czystej żeglugi pod samymi żaglami uzbierało się 1344 godziny, a na samym silniku oraz na żaglach i na silniku — 2837 godzin. Pod salingami powiewało 16 nie zdjętych jeszcze bander odwiedzonych przez nas państw, a z grotmasztu spływała białoczerwona wstęga o długości 26 metrów i 53 centymetrów, świadcząca o tym, że przepłynęliśmy 26 530 mil morskich, to jest więcej niż wynosi obwód Ziemi na równiku. Trzeba było jeszcze zdjąć te flagi, załatwić parę spraw związanych z przekazaniem jachtu, pożegnać się i wracać do szarej, lądowej rzeczywistości.

IV. ZAŁĄCZNIKI

Trasa i kalendarium rejsu

A.

A.

Gdynia	7 IX 83; 10 VI 84
Kilonia	10–14 IX 83
G. Yarmouth	19–21 IX 83
Quistreham	23–25 IX 83
Fowey	26–28 IX 83
Falmouth	28 IX–3 X 83
Lizbona	9–10 X 83
Sagres	12 X 83
Kadyks	12–13 X 83
Gibraltar	14–15 X 83
Barcelona	20–23 X 83
Marsylia	25–26 X 83
Fiumicino	31 X–3 XI 83
Neapol	5 XI 83
Pireus	12–22 XI 83

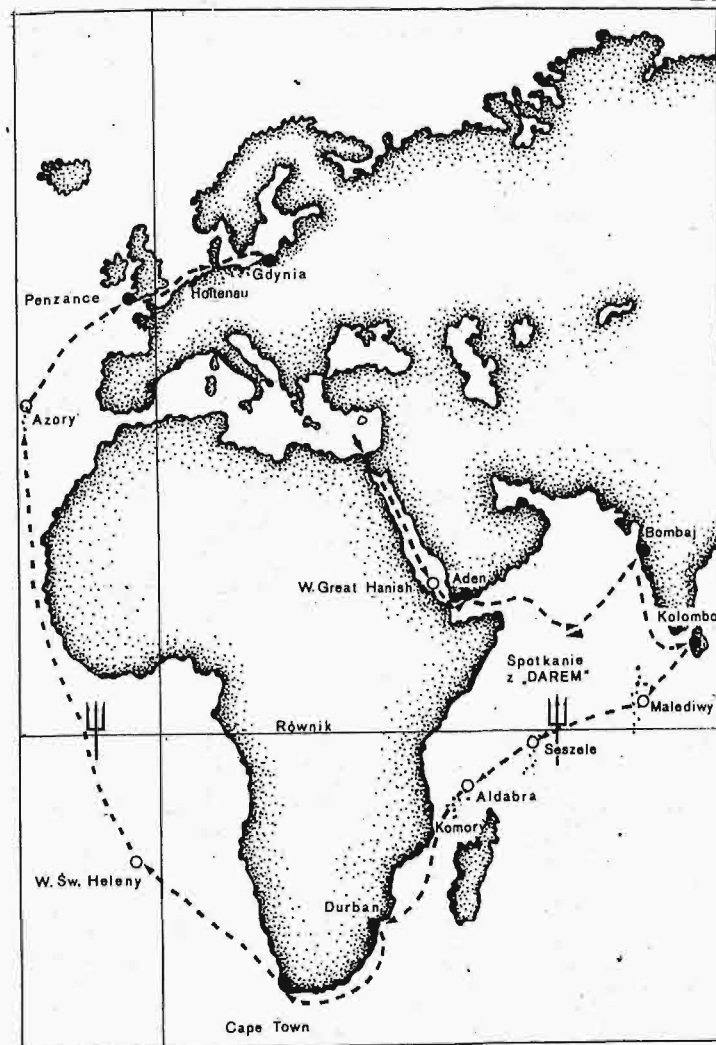
Delos	23 XI 83
Thira	24 XI 83
Iraklion i Thia	26–27 XI 83
Zakros	28 XI 83
Aleksandria	1–7 XII 83
Port Said	8–11 XII 83

B.

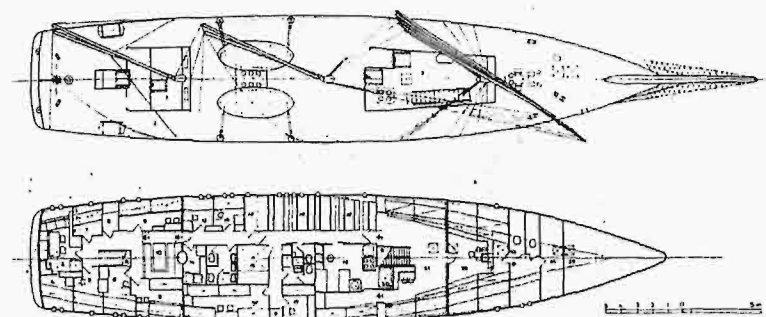
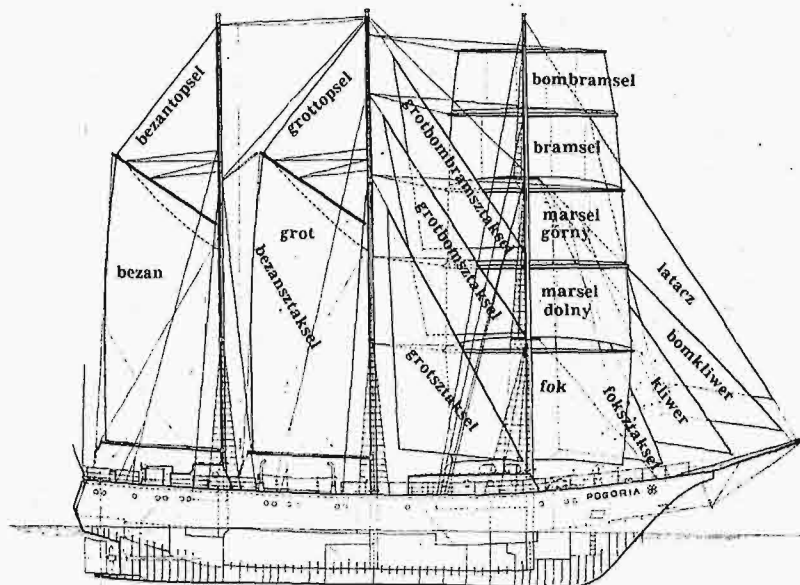
W. Great Hanish	20–22 XII 83
Aden	24–25 XII 83
Spotkanie z „Darem”	4 I 84
Bombaj	9–15 I 84
Kolombo	21–26 I 84

Malediwy	29 I–20 II 84
Równik	27 II 84
Seszele	29 II–5 III 84
Aldabra	11 III 84
Durban	22–24 III 84
Cape Town	30 III–4 IV 84
W. Św. Heleny	15–16 IV 84
Równik	24 IV 84
Azory	20–21 V 84
Penzance	30 V–1 VI 84
Holtenau	5–6 VI 84

B.

Plan „Pogorii”

- 1 — kabina nawigacyjna, 2 — klasa, 3 — salon kapitański, 4 — kabina kapitana, 5, 6, 7, 12, 13 — kabiny dwukojowe, 8 — magazyn, 9 — kabiny czterokojowe, 10 — mesa oficerska, 11 — magazyn bosmański, 14 — kubryk ośmiokojowy, 15 — warsztat i zejście do maszynowni, 16 — główna tablica rozdzielcza, 17 — kabina lekarza, 18 — mesa załogowa, 19 — kambuz, 20 — zejście do chłodni, 21, 22 — kubryki dziobowe, 24, 25 — magazynki

Skład załogi s/y „Pogoria” w rejsie „Szkoły pod żaglami”

KADRA

1. Krzysztof Baranowski, j.k.ż.w.* — kapitan, nauczyciel j. angielskiego
2. Zbigniew Szpecht, k.ż.w. — zastępca kapitana
(do 15.11.83)
3. Andrzej Drapella, k.ż.w., j.k.ż.w. — zastępca kapitana, starszy nad kubrykiem, nauczyciel j. niemieckiego
(od 1.12.83)
4. Jacek Czajewski, j.k.ż.w. — I oficer, dyrektor szkoły, nauczyciel fizyki i żeglarsstwa
5. Karmena Stańkowska, j.k.ż.w. — II oficer, lekarz wyprawy, nauczycielka j. niemieckiego
6. Janusz Kawęczyński, (Geograf), j.k.ż.b. — III oficer, radiooficer, nauczyciel geografii
7. Andrzej Bolewski, j.s.m. — IV oficer (do 3.11.83 asystent), nauczyciel matematyki i chemii
8. Marek Stryjecki, (Narożniak), j.s.m. — kierownik maszyn, nauczyciel wychowania technicznego
9. Eweryst Iwanowski (Warek), j.s.m. — mechanik
10. Stanisław Choiński, j.s.m. — bosman, nauczyciel wychowania technicznego

* Skróty nazw stopni żeglarskich: j.k.ż.w. — jachtowy kapitan żegluga wielkiej; j.k.ż.b. — jachtowy kapitan żegluga bałtyckiej; j.s.m. — jachtowy sternik morski; s.j. — sternik jachtowy; ż.j. — żeglarz jachtowy

11. Wojciech Przybyszewski, s.j. — intendent, asystent oficera wachtowego, agent pośrednictwa pocztowego, nauczyciel biologii
12. Kazimierz Robak, s.j. — asystent oficera wachtowego, sekretarz szkoły, nauczyciel historii, j. polskiego i rosyjskiego
13. Janusz Cieliszak, s.j. — asystent oficera wachtowego, reżyser ekipy TV
(od 10.01.84)
14. Arnold Copa — kuk
15. Mirosław Lasota (Baryła) — asystent oficera wachtowego, członek ekipy TV
(od 30.09.83 do 1.06.84)
16. Valerie Lintott — agent zagraniczny wyprawy, nauczycielka wychowania muzycznego, j. angielskiego i francuskiego
(od 2.10.83)
17. Andrzej Makacewicz, s.j. — asystent oficera wachtowego, nauczyciel wf, żeglarsstwa i nurkowania
(do 19.02.84)
18. Jan Muszyński, ż.j. — asystent oficera wachtowego, operator ekipy TV
19. Cezary Pawłowski — reżyser ekipy TV, nauczyciel wychowania muzycznego
(do 25.09.83)

UCZNIOWIE

Wachta I

1. Marek Górnik (Dziadzia)* — Kraków
2. Karol Krzystolik — Szczecin
3. Paweł Majtyka — Kęty, woj. bielsko-bialskie

4. Grzegorz Marciński (do 16.11.83) — Kraków
5. Szymon Meysztowicz (Kangur) — Melbourne, Australia
6. Marek Mizera — Kęty, woj. bielsko-bialskie
7. Maciej Młodowicz (Maja) — Bielsko-Biała
8. Sergiusz Nawrocki — Sieraków, woj. gorzowskie
9. Wojciech Szymański (Bruce Lee) — Lublin
10. Dariusz Turkowicz (Dziki) — Nowa Ruda
11. Robert Zieliński — Tczew

Wachta II

12. Marek Gatz (do 19.02.84) — Bydgoszcz
13. Juliusz Gojło — Mrągowo, woj. olsztyńskie
14. Grzegorz Krawczyk — Kłodzko, woj. wałbrzyskie
15. Michał Malicki (Kargul Starszy) — Sejny, woj. suwalskie
16. Piotr Malicki (Kargul Młodszy) — Sejny, woj. suwalskie
17. Maciej Mierzwiński — Piekary Śl., woj. katowickie
18. Maciej Olszewski — Ostrów Maz., woj. ostrołęckie
19. Ryszard Rożek (Rysiaczek) — Żory, woj. katowickie
20. Mariusz Wilk — Bytom
21. Filip Wójcik — Dąbrowa Górnicza, woj. katowickie

Wachta III

22. Witold Borowik — Mielec, woj. rzeszowskie
23. Michał Drażkowski (Pysio) — Pruszków, woj. warszawskie
24. Zbigniew Fabisiak (Leon) — Łębork, woj. śląskie
25. Krzysztof Grubecki (Kid) — Piotrków Trybunalski
26. Szymon Masłowski — Płock
27. Tomasz Podoba — Szczawno-Zdrój, woj. wałbrzyskie
28. Przemysław Predygiel (Cezar) — Kielce
29. Dariusz Rudziński — Gdynia
30. Wojciech Szczygielski — Rzeszów
31. Marek Tokarski (Talar) — Świnoujście

* W nawiasach podałem pseudonimy używane często zamiast imion

SPIS TREŚCI

Od autora	5
---------------------	---

I. ZANIM RZUCONO CUMY

1. Jak do tego doszło?	9
2. Pierwsze kroki	15
3. Papierowy sztorm	19
4. Sprawdź na Oksywiu i obóz w Wierchłądzie	37
5. Ostatnie zmagania	45

II. PRZEZ SIEDEM MÓRZ I DWA OCEANY

1. Pod wiatr	53
Sklepik	59
Waleria	61
2. Przez porty kanału La Manche	62
Czartery	68
3. Atlantyk po raz pierwszy	71
Przygoda z komandorem	74
4. Przez Morze Śródziemne	79
„Siedow”	80
5. Być w Rzymie...	86
Wizyta u papieża	88
6. Śladem Odyseusza	91
„Sea Cloud”	92
7. Dziesięć dni w Pireusie	98
Buzuki	99
„Danmark”	100
Sprawa kapitana Szpechta	103
8. Wyspy Morza Egejskiego	108
Thira	109

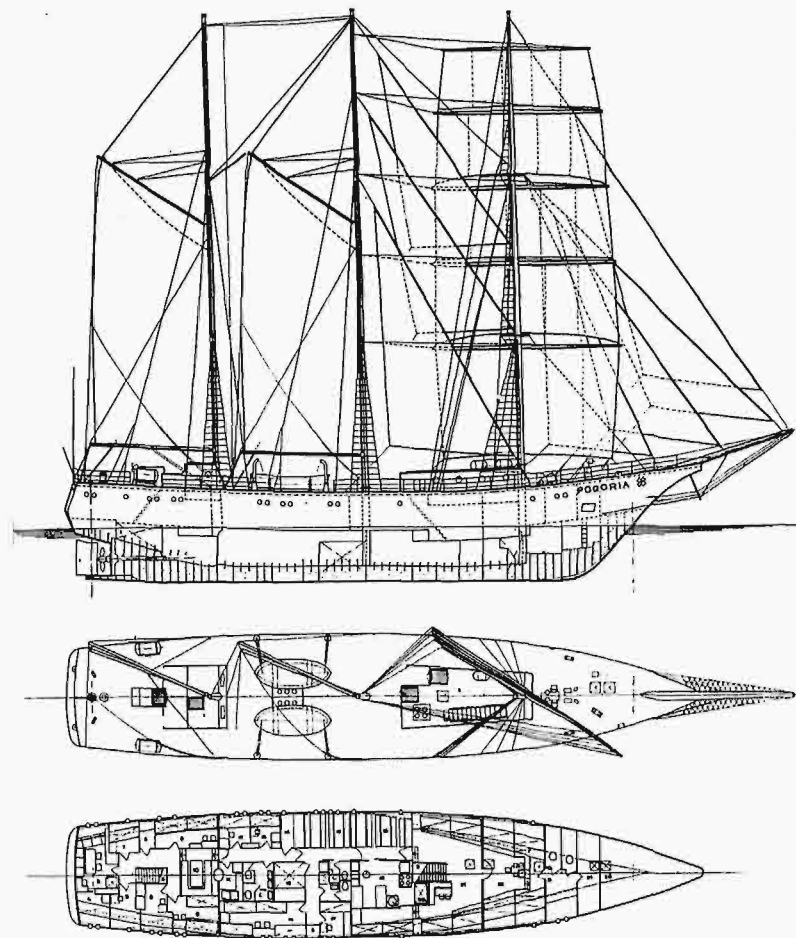
Kangury	110
9. Skrajem Czarnego Łądu	116
Andrzej Drapella	118
Kanał Sueski	126
10. Przygoda na Morzu Czerwonym	129
Choroba morska	129
Księga pamiątkowa „Pogorii”	134
11. Wigilia w Adenie	142
12. Przeciwnie monsunowi	146
Człowiek za burtą	147
Spotkanie z „Darem Młodzieży”	152
13. W Bombaju	156
Zespół Szkół Godreja	159
Janusz Cieliszek	164
14. Oczy dziewcząt z Kolombo	166
Sri Lanka, czyli Lśniący Kraina	167
Bolesław Baranowski	173
15. Wśród koralowych atoli	174
Malediwy	174
Szpital w Male	186
Thor Heyerdahl	198
16. Seszele leżą już za równikiem	201
Chrzest równikowy	201
Seszele	206
Zdrowie załogi	213
Aldabra	215
17. Kanał Mozambicki i inne problemy	218
18. Południowa Afryka na nowo odkryta	226
Republika Południowej Afryki	227
Jerzy Świechowski	237
Ksiądz Walenty Tanajew	239
19. Atlantyk po raz wtóry	241
Wyspa św. Heleny	242
Azory	261
20. Znajome wody	267

III. SUKCESY I PORAŹKI

1. Nauka	275
2. Wychowanie	285
3. Zdaniem Kaczorów	292
4. Koniec wielkiego rejsu	298

IV. ZAŁĄCZNIKI

1. Trasa i kalendarium rejsu	302
2. Plan „Pogorii”	304
3. Lista załogi	306

KRAJOWA AGENCJA WYDAWNICZA
RSW „PRASA-KSIĄŻKA-RUCH”
SZCZECIN 1988

Wydanie I. Nakład 20 tys. + 350 egz.

Ark. wyd. 15,0 ark druk. 10,25

Papier offsetowy 70 g rola 70 cm

Oddano do składu w maju 1987 r.

Oddano do druku w grudniu 1987 r.

Druk ukończono w lutym 1988 r.

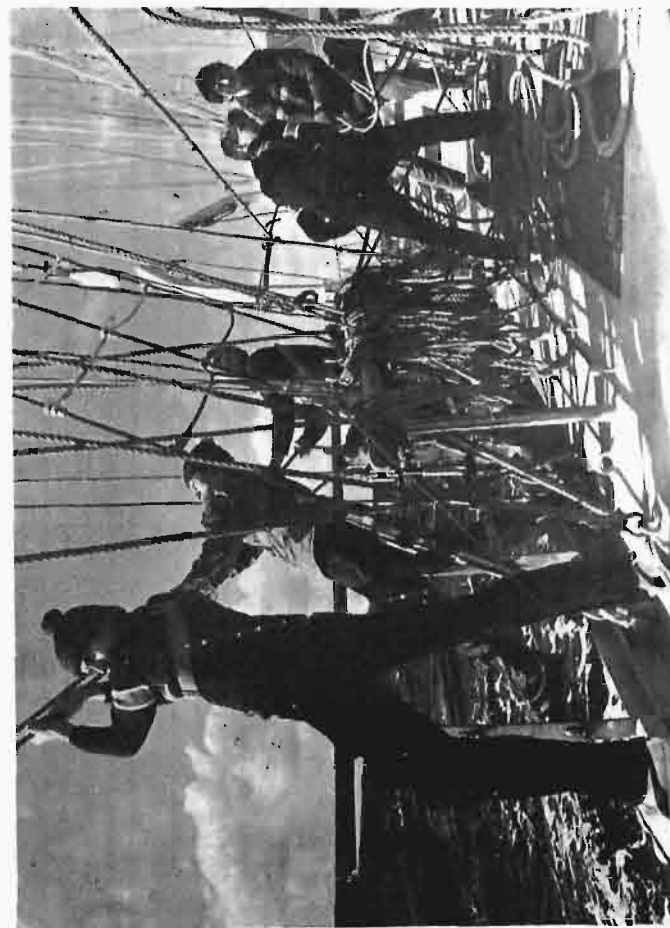
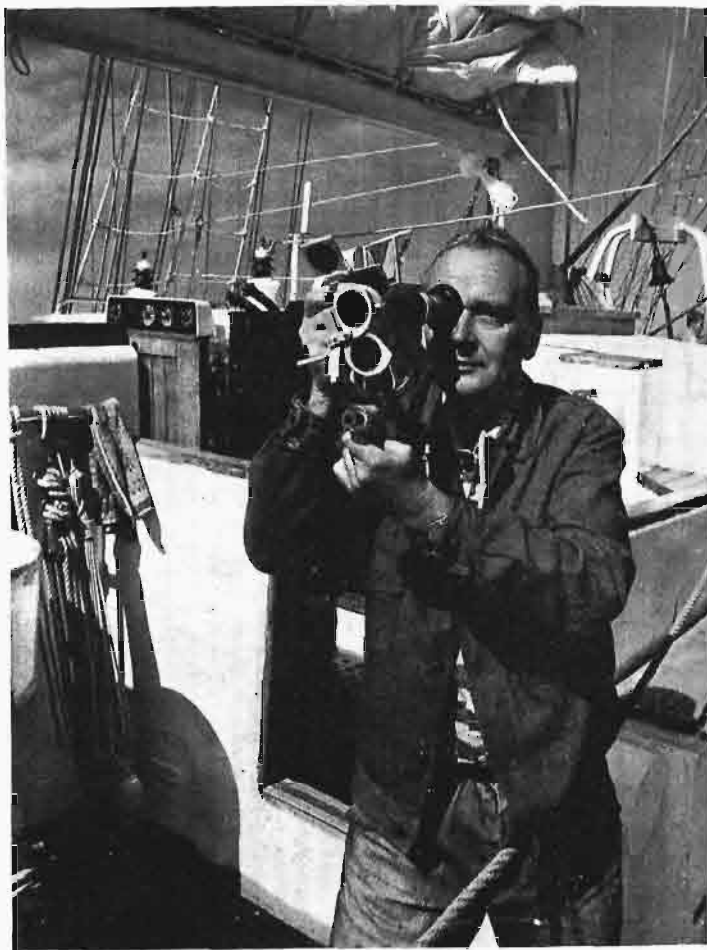
Skład i druk: Prasowe Zakłady Graficzne w Koszalinie

Zam D-659, O-11

Cena zł 360,

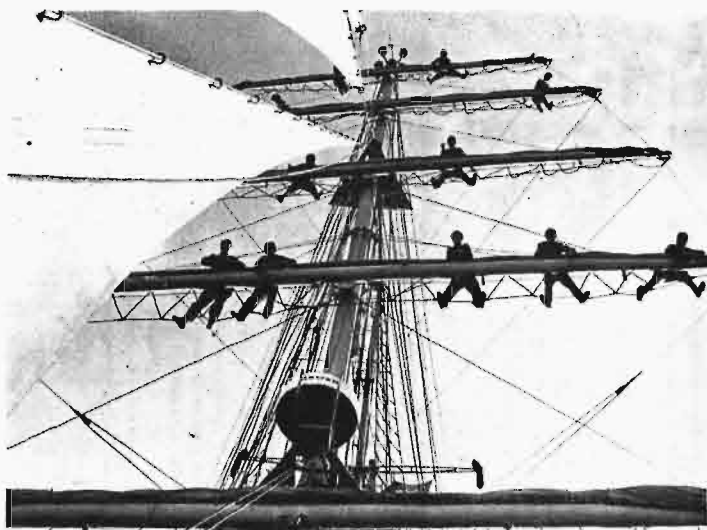
Plan „Pogorii”

Pierwszy oficer (autor książki) „łapie” słońce

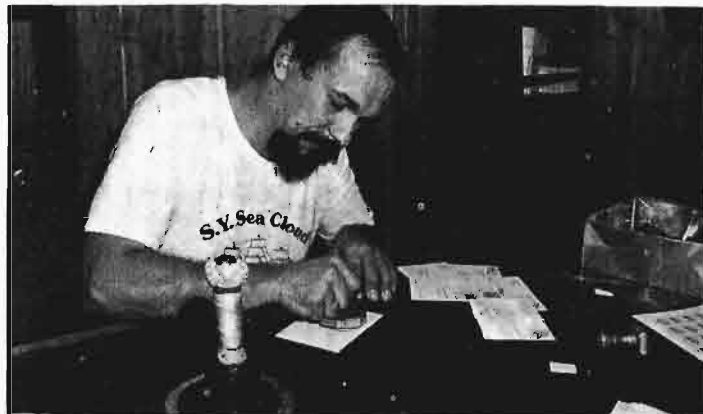
Wybieranie brasa

Zwijanie żagli

„Pogoria” miała własny urząd pocztowy, poczmistrzem był Wojtek Przybyszewski

Sfatygowane żagle wciąż wymagały naprawy. Bosman Staszek Choiński instruuje Przemka Predygiera

Kaczory pod piramidami

Wachta kambuzowa demonstruje wypieki własnej roboty

W drodze na szczyt ogromnej skały w Sigirii (Cejlon), na której w siódmym wieku mieścił się wspinały pałac władcy

Kaczory oglądają „Coco de Mer”, czyli największe orzechy kokosowe na świecie, rosnące tylko na Seszelach

Tryton zapowiada przybycie Neptuna na uroczystość chrztu równikowego

Tancerka z Bombaju

Po drugim chrzcie równikowym na Atlantyku

Jeden z „Karguli” i zuluska znachorka

Kaczory z węzem boa

Na tle falochronu z uwiecznioną przez Julka Gojlę wizytą „Pogorii” w porcie Horta na Azorach

Znaczek „Pogorii”

„Pogoria”

**KRAJOWA
AGENCJA
WYDAWNICZA**

Cena zł 360,—

Jacek Czajewski urodził się w 1936 r. w Warszawie. Morzem i żeglarsstwem interesował się jeszcze jako chłopiec. Mając dwanaście lat uzyskał stopień młodszego żeglarsza i począł szybko wspinać się po szczeblach żeglarskiej kariery. Przerwał ją jednak na kilka lat w pamiętnym okresie, gdy nie wolno było żeglować po morzu, rozwiązywane kluby, reorganizowano żeglarsstwo. Uprawiał w tym czasie intensywnie szermierkę, wioślarstwo i studiował. Wróciwszy do żeglarsstwa od początku zdobywał kolejne stopnie, osiągając patent jachtowego kapitana żeglugi wielkiej z uprawnieniami do prowadzenia dużych żaglowców. Ma na swym koncie kilkadziesiąt pełnomorskich rejsów o łącznej długości dwukrotnie przekraczającej obwód Ziemi.

Żeglarskiej pasji nie ogranicza tylko do pływania. Pełni szereg społecznych funkcji w Polskim Związku Żeglarskim, redaguje dział marynistyki w miesięczniku „Żagle”, publikuje. W dziedzinie literatury marynistycznej zadebiutował książką „Żagle wracają na oceany” wydaną przez KAW Szczecin. Trzykrotnie był laureatem nagród literackich, w tym nagrody im. Leonida Teligi za podręcznik „Nawigacja żeglarska” (Wyd. Kom. i Łączności 1986).

Dr hab., inż. Jacek Czajewski jest docentem Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej.

ISBN 83-03-02175-3